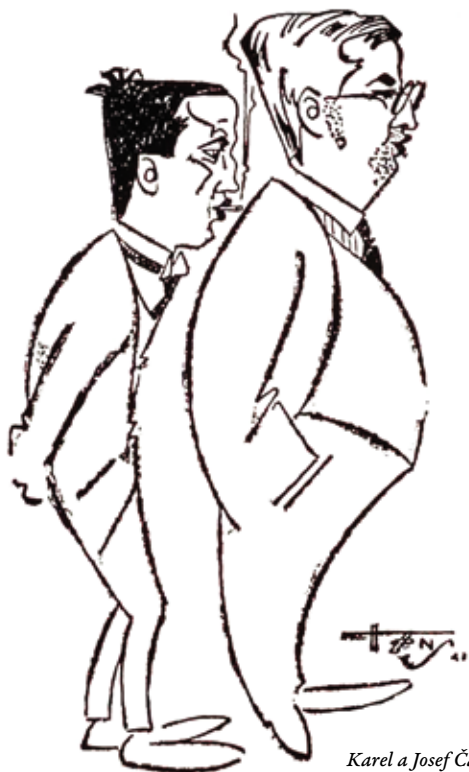

Rodný kraj je kraj dětství, kraj prvních a proto i nejsilnějších dojmů, objevů a poznatků. Člověk se tam nemusí vracet, protože tam vlastně nepřestal žít, ať se octne kdekoli. Rodný kraj je jako rodný jazyk, i kdyby někdo mluvil nebo psal jiným jazykem, nepřestane myslet a snít jazykem svého dětství. To není vliv, nýbrž něco původnějšího a silnějšího. To je kus vlastní duše a osobnosti.

Karel Čapek

Vstoupíme-li do kraje na východě Čech, do kraje, který se rozprostírá pod hradbou hraničních Krkonoš a v údolích mezi dvěma líbeznými řekami – Úpou a Metují – vstupujeme do krajiny až neuvěřitelně hluboce spjaté s českou literární tradicí. Na nevelké ploše tohoto cípu naší vlasti najdeme stopy poetické inspirace Boženy Němcové, stránky české historie ztvárněné Aloisem Jiráskem, ale také svědectví o tom, že odtud ze svých rodných míst vyšli na cestu do světa bratři Karel a Josef Čapkové. Bratři Čapkové se nevraceli do východních Čech jen pro pouhou vzpomínku. Jejich literární návraty, to je síla rodových vazeb a kořenů. Pod jejich perem vyrostl mnohdy jen malý náčrt, obrys události z dětství, ale také neomylný, ostré viděný obraz domova, který člověk nosí hluboko v sobě. Stačí zastavit se a vnímat slova a myšlenky spjaté s obrazy kraje, který se nazývá domovem.

Ladislav Vacina

Karel a Josef Čapkovi 1923

Otvírací doba

květen – září: pondělí – zavřeno
úterý – neděle: 9.00 – 17.00, polední přestávka 12.00 – 12.30

říjen – duben: sobota, neděle, pondělí – zavřeno
úterý – pátek: 9.00 – 16.00, polední přestávka 12.00 – 12.30

Po předchozí dohodě lze navštívit muzeum i mimo uvedené dny a hodiny.
kontakt: +420 499 886 295, e-mail: muzeum@malesvatonovice.cz

Vstupné

dospělí: 35,- Kč
děti, studenti, důchodci, ZTP: 20,- Kč

Vstup zdarma:
děti do 6 let, držitelé průkazů AMG, pracovníci NPÚ, členové ICOMOS

Vydala obec Malé Svatoňovice s finanční podporou Královéhradeckého kraje

Obec Malé Svatoňovice

Nádražní 105, 542 34 Malé Svatoňovice
tel.: +420 499 886 341, e-mail: obec@malesvatonovice.cz

www.malesvatonovice.cz

MUZEUM BRATŘÍ ČAPKŮ

MALÉ SVATOŇOVICE

Expozice Karla Čapka

V I. patře MBC, v prostorách služebního bytu MUDr. Antonína Čapka, je umístěna expozice Karla Čapka. Zde se Karel Čapek 9. ledna 1890 narodil. Proto nám úvodní část expozice přibližuje pobyt Čapků v Malých Svatoňovicích a v Úpici, dobu dětství Karla, Josefa a Heleny, školní fotografie, rodinné fotografie. Na to navazují Karlova studia v Hradci Králové, v Brně a v Praze, zajímavé fotografie z období působení Karla Čapka u hraběte Lažanského a literární činnost v období I. světové války. Další část expozice tvoří blok věnovaný tvorbě dvacátých let – utopistická tvorba. Představují se díla z období, kdy se prolíná Čapkův obdiv k technice a technickým objevům s jeho velkým zaujetím pro člověka.

Tricátá léta, kdy Čapek pod vlivem ohrožení republiky hitlerovským Německem vytváří protifašistická díla, jsou reprezentována dramaty Matka, Bílá nemoc, Válka s mlouky. První parta. Tato část se uzavírá obdobím Mnichova a smrtí Karla Čapka 25. prosince 1938. Expozici doplňují fotografie s manželkou Olgou Scheinpflugovou a tvorba pro děti. Představena je Čapkova novinářská činnost, fotografie z pražského domova a vztah Čapka k rodnému kraji. Velmi zajímavou část expozice tvoří ukázka z cestopisů s originály kreseb Karla Čapka, fotografie z filmových a divadelních ztvárnění her Karla Čapka, překlady knih. Pomyslný závěr expozice tvoří panel Pátečníků, práce nad dílem Hovory s TGM a bysta Karla Čapka od Františka Proseckého.

Expozice Josefa Čapka

Expozice Josefa Čapka začíná na schodišti do 2. poschodí souborem volné grafiky z let 1914 – 1919. Samotnou expozici uvádí plastika hlavy Josefa Čapka od Vladimíra Precilka. Hlavní prostor tvoří reprezentativní galerie 20 olejových obrazů, průřez celou tvorbou Josefa Čapka. Z významných tvůrčích údobí, kterými Josef Čapek procházel, je vybraná vždy významná skupina obrazů. Expozice olejů se uzavírá několika variantami z velkých obrazových cyklů nazývaných Oheň a Touha. Malíř tyto obrazy sám nepojmenoval, vznikaly jako protest, žal, varování i bojová výzva proti všemu kolem Mnichovské zrady, volání na poplach proti fašismu. Obrazovou galerii doplňují dokumenty k Josefově životu.

V částech nazvaných Dětství, Být dělníkem, Být umělcem, S avantgardou, Válka, Léta tvůrčí šíře, Josef Čapek – velké dítě, Doba zralosti a pozdní dílo, Až na dně života je představen Josef Čapek a jeho vývoj výtvarný i literární až po dokumenty z Čapkova věznění v koncentračních táborech, pietní ukázky z jeho poslední tvorby zachráněné spoluvězni. V prostoru expozice je umístěna bysta Josefa Čapka od Ladislava Zemánka.

O. Sekora:

Bratři Čapkové bojují proti kritice

Boj o demokracii nyní

Karikatura Karla Čapka

Život Karla Čapka – stručný přehled

9. 1. 1890 narozen v Malých Svatoňovicích
ještě téhož roku se rodina stěhuje do vlastního domu v Úpici

otec MUDr. Antonín Čapek (1855 – 1929), matka Božena, rozená Novotná (1866 – 1924), sourozenci Helena (1886 – 1961) a Josef (1887 – 1945)

- 1895 – 1901 navštěvuje obecnou školu a 1. třídu měšťanské školy v Úpici
- 1901 – 1905 studuje v Hradci Králové na gymnáziu
- 1905 – 1907 přestupuje na První české gymnázium v Brně
- 1907 – 1909 po přestěhování celé rodiny z Úpice do Prahy studuje na Akademickém gymnáziu v Praze
- 1909 – 1915 studuje na Filozofické fakultě UK filozofii, estetiku, dějiny výtvarného umění, germanistiku, anglistiku a bohemistiku
- v listopadu 1915 je promován na doktora filozofie
- 1917 působí jako domácí učitel Prokopa Lažanského na zámku v Chyších u Žlutic
- v říjnu nastupuje jako redaktor do Národních listů
- 1920 seznamuje se s herečkou Olgou Scheinpflugovou
- 1921 – 1938 redaktorem pražské redakce Lidových novin
- 1921 – 1923 dramaturgem a režisérem v Městském divadle Královských Vinohrad
- 1922 poprvé představen prezidentu T. G. Masarykovi, s nímž jej poutalo celoživotní přátelství
- 1923 cesta do Itálie
- 1924 cesta do Anglie
- 1925 zakládá československou odbočku mezinárodní spisovatelské organizace Penklub
- 1929 cesta do Španělska
- 1931 cesta do Holandska
- 26. 8. 1935 svatba s Olgou Scheinpflugovou
- novomanželé dostávají od Václava Palivce do celoživotního užívání dům ve Staré Huti u Dobříše - Strž
- 1936 podniká s manželkou cestu po Skandinávii
- poprvé navržen na Nobelovu cenu za literaturu
- 1937 účastní se světového kongresu Penklubů v Paříži
- 1938 významně se podílí na organizaci světového kongresu Penklubů v Praze
- po mnichovské konferenci je proti němu vedena nenávistná kampaň v tisku
- při likvidaci povodňových škod na Strži dostává chřipku a zápal plic
- 25. 12. 1938 podléhá těžkému zápalu plic, umírá v Praze
- 29. 12. 1938 pohřben na Vyšehradě

Život Josefa Čapka – stručný přehled

23. 3. 1887 narozen v Hronově

otec MUDr. Antonín Čapek (1855 – 1929), matka Božena, rozená Novotná (1866 – 1924), sourozenci Helena (1886 – 1961) a Karel (1890 – 1938)

- 1890 rodina se stěhuje do vlastního domu v Úpici
- 1892 – 1897 navštěvuje obecnou školu v Úpici
- 1897 – 1900 navštěvuje měšťanskou školu v Úpici
- 1900 pobývá v Žacléři, aby si osvojil němčinu
- 1901 – 1903 studuje na německé odborné tkalcovské škole ve Vrchlabí
- 1903 pracuje jako dělník v úpické tkalcovně F. M. Oberlandera
- 1902 – 1910 studuje na Uměleckopřmyslové škole v Praze u profesora E. Dítěte a u profesora K. Maška
- 1907 rodina se stěhuje do Prahy
- 1910 seznámení s Jarmilou Pospíšilovou, budoucí manželkou
- odjíždí přes Německo do Paříže
- 1911 cestuje sám po Španělsku
- 1918 stává se redaktorem pražského satirického časopisu Nebojsa
- vstupuje do redakce Národních listů
- 3. 5. 1919 sňatek s Jarmilou Pospíšilovou
- 1921 – 1939 redaktorem pražské redakce Lidových novin
- 30. 4. 1923 narození dcery Aleny (zemřela 1971)
- 1938 duben – květen cesta do SSSR se spisovateli J. Koptou a M. Majerovou
- zatčen v Želivě a odvezen do pankrácké věznice v Praze
- odvezen do koncentračního tábora v Dachau, 26.9. do Buchenwaldu
- odvezen do koncentračního tábora Sachsenhausen (26.6.)
- 1942 odvezen do koncentračního tábora Bergen-Belsen v Dolním Sasku (25.2.)
- 1945 poslední zpráva o jeho životě je ze dne 4. 4.
- umírá zřejmě na tyfus neznámo kdy, jeho hrob není znám

J. Čapek, Hlava muže v klobouku, 1915

